

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2014

1123/2014

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 50 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1273/2002,
muutetaan 9 a §, 10 §:n 2, 3 ja 7—10 kohta, 10 a, 11, 13 ja 15 §, 17 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 ja 2 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n 2 momentti, 30 §:n 5 momentti, 31 §:n 3 ja 5 momentti, 32 §:n 2 momentin 2 kohta, 35 a §:n 1, 3 ja 5 momentti, 41 §:n 2 momentti, 45 §, 46 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n 3 momentti, 54 §:n 2 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 62 a §, 63 §:n 2 momentti, 64 §:n 1 momentti, 66 §:n 4 momentti ja 70 §,
sellaisina kuin niistä ovat 9 a §, 10 §:n 2 ja 3 kohta, 49 §:n 3 momentti, 54 §:n 4 momentti ja 63 §:n 2 momentti laissa 63/1997, 10 a §, 35 a §:n 1 ja 5 momentti ja 41 §:n 2 momentti laissa 1273/2002, 18 §:n 1 momentti laissa 1612/2009, 21 §:n 2 momentti ja 54 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 113/1995, 30 §:n 5 momentti laissa 632/2010, 31 §:n 5 momentti laissa 117/2008, 35 a §:n 3 momentti ja 64 §:n 1 momentti laissa 1088/2006, 62 a § laeissa 113/1995 ja 63/1997 sekä 70 § osaksi laissa 1088/2006, sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 63/1997 ja 1273/2002, uusi 11 kohta, lakiin uusi 11 b, 12 a, 12 b, 20 a, 38 a, 45 a, 45 b, 46 a ja 49 a §, 52 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 52 a §, 54 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 113/1995 ja 63/1997, uusi 5 momentti, 87 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 385/2010, uusi 3 momentti ja lakiin uusi 87 b § seuraavasti:

3 luku

Velkajärjestelyn aloittaminen

9 a §

Velkajärjestelyn estyminen väliaikaisesta syystä

Jos velallisella ei väliaikaisena pidettävästä syystä ole maksuvaraa tai velallinen ei sellaisen syyn vuoksi kykene maksuvarallaan

maksamaan tavallisia velkojaan vähäisenä pidettävää määrää enempää, velkajärjestelyä ei voida myöntää. Syyn väliaikaisuutta ja maksuvaran määrää arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti velallisen ansaintamahdollisuudet. Syytä ei voida pitää väliaikaisena, jos maksuvaran puuttuminen tai vähäisyys johtuu työttömyydestä, joka on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin kestänyt yli 18 kuukautta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta yksityisenä elinkeinon- tai ammatinharjoitta-

jana elinkeinotoimintaa harjoittavaan velalliseen. Elinkeinotoimintaa harjoittavaa velallista koskevista velkajärjestelyn lisäedellytyksistä säädetään 7 luvussa.

10 §

Velkajärjestelyn yleiset esteet

Jollei 10 a §:stä muuta johdu, velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos:

2) velallinen on epäiltynä esitutkinnassa tai syytteessä rikoksesta taikka hänen syykseen on luettu rikos, ja hänelle voidaan määrätä rikoksen perusteella maksuvelvollisuus, eikä velkajärjestelyn myöntämistä voida pitää perusteltuna velan määrä, rikoksen laatu, vahingon kärsineen asema ja muut seikat huomioon ottaen;

3) merkittävänä pidettävää velkaa on syntynyt elinkeinotoiminnassa, jossa on menetetty törkeän sopimattomasti velkojia kohtaan tai laiminlyöty olennaisesti muusta kuin maksukyvyttömyydestä johtuvasta syystä lakisääteisiä velvollisuuksia tai joka on ollut pääasiallisesti keinottelunluonteista;

7) velkojen perusteesta ja syntyolosuhteista, velallisen tavasta hoitaa talouttaan tai muista seikoista voidaan päätellä olevan todennäköistä, että velallinen on velkaantunut harkitusti velkajärjestelyä silmällä pitäen tai velallisen velkaantumiseen johtaneita toimia voidaan kokonaisuutena arvioiden pitää piittaamattomina ja vastuuttomina ottaen huomioon velallisen ikä, asema ja muut olosuhteet sekä se, ovatko luotonantajat toimineet vastuullisesti;

8) velallinen on velkajärjestelyä varten antanut taloudellisesta asemastaan vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, laiminlyönyt 6 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuutensa tai 7 §:ssä säädetyn myötävaikutusvelvollisuutensa, rikkonut 12 §:ssä säädetyn maksu- ja vakuudenasettamiskiellon tai muutoin menettelyllään tai laiminlyönnillään vaikeuttanut velkajärjestelyä;

9) on perusteltua syytä olettaa, että velallinen ei tulisi noudattamaan maksuohjelmaa;

10) velalliselle on aikaisemmin vahvistettu maksuohjelma; tai

11) yksityishenkilöiden välisen merkittävän vahingonkorvauksen, kauppahinnanpalautuksen tai muun vastaavan velan järjesteleminen olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta.

10 a §

Velkajärjestelyn myöntäminen yleisestä esteestä huolimatta

Velkajärjestely voidaan 10 §:ssä säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos siihen on painavia syitä ottaen erityisesti huomioon velallisen toimet velkojen maksamiseksi, velkaantumisen kulunut aika ja muut velallisen olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojen kannalta.

11 §

Velvollisuus selvittää mahdollisuus sovintoon ja velkojen myötävaikutusvelvollisuus

Ennen velkajärjestelyn hakemista velallisen on selvittävä mahdollisuudet päästä velkojen kanssa sovintoratkaisuun velkojensa järjestelemisestä, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta velallisen vähäisen maksukyvyyn, velkojen suuren lukumäärän, tuntemattomien velkojen tai muun syyn vuoksi.

Velkojan tulee hyvän luotonanto- ja perintätavan mukaisesti myötävaikuttaa sovinnon syntymiseen.

11 b §

Velkaselvittely

Velkajärjestelyn hakemista ja velkatilanteen selvittämistä varten velkojan tulee kirjallisesti ilmoittaa velalliselle tämän pyynnöstä:

1) saatavan peruste, eräpäivä ja määrä pääomaan, korkoon ja velkojen perimis- ja täytäntöönpanokuluihin eriteltynä velallisen pyytämälle päivämäärälle laskettuna (*saldo-päivä*);

2) jos velkojalla on useita saatavia, niitä koskeva tunnistetieto;

3) velan lopullisen vanhentumisen päivämäärä ja peruste;

4) vakuusvelan määrä ja annetut vakuudet;

- 5) velallisen lisäksi mahdolliset muut velasta vastuussa olevat;
- 6) maksuyhteystiedot;
- 7) puhelinnumero;
- 8) sähköpostiosoite tai muu sähköisen tiedonsiirron osoite, johon tässä laissa tarkoitettujen tiedoksiannot ja ilmoitukset toimitetaan (*prosessiosoite*) tai postiosoite, jos velkoja ilmoittaa haluavansa käyttää postiosoitetta prosessiosoitteena; ja
- 9) muut velallisen pyytämät tiedot, jotka ovat tarpeen velkajärjestelyhakemuksen tai maksuohjelmaehdotuksen laatimista varten.

12 a §

Elinkeinonharjoittajia koskevat poikkeukset maksukieltoon

Vakuusvelkojalla on 12 §:ssä säädetyn kiellon estämättä oikeus saada maksu velan ehtojen mukaisista, velkajärjestelyn alkamisen jälkeen erääntyvistä koroista ja muista luottokustannuksista. Velkoja ei voi saattaa voimaan ehtoa luottokustannusten ennenaikaisesta maksamisesta.

Edellä 12 §:ssä säädetyn kiellon estämättä elinkeinotoimintaa harjoittavan velallisen:

- 1) on maksettava työntekijöiden palkat ja työstä aiheutuneiden kustannusten korvaukset velkajärjestelyn alkamista edeltäneiltä kolmelta kuukaudelta;
- 2) on maksettava ennen velkajärjestelyn alkamista kertyneet työntekijöiden lomapalkat ja -korvaukset;
- 3) pankissa olevan luotollisen maksuliikennetilin tilisuhdetta ja velalliselle tulevien maksujen ohjaamista tällaiselle tilille voidaan jatkaa sekä lukea tilille kertyvät suoritukset pankin tiliin liittyvän luottosaatavan lyhennykseksi.

12 b §

Vakuuden arvon suojaaminen velallisen harjoittaessa elinkeinotoimintaa

Vakuusvelkojalla on oikeus korvaukseen sellaisesta vakuusomaisuuden arvon alenemisesta velkojan vahingoksi, joka johtuu omaisuuden käyttämisestä velallisen elinkeinotoiminnassa 13 §:ssä tarkoitetun perintäkiellon

tai 21 §:ssä tarkoitetun väliaikaisen perintäkiellon voimassaoloaikana. Suoritettu korvaus luetaan vakuusvelan lyhennykseksi.

Velallisen on pidettävä velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan vakuutena oleva, velallisen elinkeinotoiminnassa käytettävä perintäkiellon alainen omaisuus asianmukaisesti vakuutettuna vahingon varalta.

13 §

Perintäkielto ja turvaamistoimet

Velkajärjestelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Jo aloitettuja toimenpiteitä ei saa jatkaa. Velalliseen ei tällaisen velan osalta myöskään saa kohdistaa maksuviivästyksen seuraamuksia. Tässä säädetyn kiellon piiriin kuuluvat muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- 1) esinevakuusoikeuteen perustuvien rahaksimuutto- tai takaisinotto-oikeuksien käyttäminen tai muu vakuuden hyödyntäminen maksun saamiseksi;
- 2) velan irtisanominen ja velan perustana olevan sopimuksen irtisanominen tai purkaminen maksuviivästyksen vuoksi, lukuun ottamatta tililuottoa koskevan sopimuksen irtisanomista tai purkamista uuden velan epäämiseksi;
- 3) velallisella velkojalta olevan saatavan käyttäminen velkojan saatavan kuittaamiseen lukuun ottamatta veronkantolaissa (609/2005) tarkoitettua kuittausta;
- 4) velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan maksun laiminlyöntiin perustuvan velalliselle haitallisen hallinnollisen päätöksen tekeminen.

Kiellon vastainen toimi on tehoton. Jos vakuutena olevaa omaisuutta on kiellon vastaisesti luovutettu, luovutuksensaaja voi kuitenkin saada vilpittömän mielen suojan sen mukaan kuin erikseen säädetään. Kielto ei estä velkojaa panemasta vireille oikeudenkäyntiä tai muuta menettelyä oikeuden säilyttämiseksi tai täytäntöönpanoperusteen hankkimiseksi. Kielto ei myöskään estä velkojaa hakemasta velallisen omaisuutta koskevaa viranomaisen päätöstä turvaamistoimenpiteestä ja päätöksen täytäntöönpanoa, ellei 4 momentista muuta johdu.

Velallisen omaisuutta koskeva, ennen velkajärjestelyn alkamista määrätty turvaamistoimi pysyy voimassa, jollei tuomioistuin toisin määrää tai 4 momentista muuta johdu. Ennen turvaamistoimen peruuttamista tai rajoittamista on toimenpidettä hakeneelle velkojalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Velkajärjestelyn alettua velallisen elinkeinotoiminnassa käyttämään omaisuuteen ei saa velkajärjestelyn piiriin kuluvaan velan perusteella kohdistaa viranomaisen päätökseen perustuvaa turvaamistoimenpidettä. Ennen velkajärjestelyn alkamista määrätty turvaamistoimenpide lakkaa velkajärjestelyn alkaessa.

15 §

Poikkeuksen myöntäminen perintäkiellosta

Tuomioistuin voi vakuusvelkojan vaatimuksesta myöntää velkojalle luvan 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien käyttämiseen, jos:

1) vakuutena oleva omaisuus ei kuulu velallisen perusturvaan eikä velallinen tarvitse sitä elinkeinotoiminnassaan, paitsi jos on ilmeistä, että velallinen ei kykene maksamaan velkojalle 29 §:n mukaan määräytyvää vakuusvelkaosuutta; tai

2) vaatimuksen perusteena on 12 a §:n 1 momentissa tai 12 b §:n 1 momentissa tarkoitettujen suoritusten taikka 12 b §:n 2 momentissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti, joka ei ole merkitykseltään vähäinen.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuin toisin määrää. Omistusasunnon rahaksimuuttoa voidaan vakuusvelkojan edellä tarkoitettua vaatimuksesta huolimatta lykätä 35 §:ssä säädetyn edellytyksin.

17 §

Ulosmittauskielto

Jos velalliselta ulosmitatun omaisuuden myynnistä on kuulutettu ennen velkajärjestelyn alkamista, tuomioistuin voi määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi ja myynnin peruutettavaksi, jos:

1) omaisuus kuuluu velallisen perusturvaan tai velallinen tarvitsee sitä elinkeinotoiminnassaan; ja

2) on ilmeistä, että omaisuutta ei velkajärjestelyssä ole käytettävä velkojen suorituksiksi.

18 §

Muu täytäntöönpano ja virka-apu

Velkajärjestelyn alettua ei saa panna täytäntöön päätöstä velallisen häätämisestä hallinnassaan olevasta huoneistosta, jota velallinen käyttää asuntonaan tai jota pääasiallisesti käytetään velallisen elinkeinotoiminnassa, jos häädön perusteena on huoneistosta suoritettavan, ennen velkajärjestelyn alkamista eräntyneen vuokran tai muun vastikkeen suorittamatta jättäminen. Sama koskee asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) nojalla tehtyä päätöstä velallisen asunnon ottamisesta yhtiön hallintaan. Tuomioistuin voi kuitenkin velkojan vaatimuksesta sallia täytäntöönpanon, jos sen estyminen olisi kohtuutonta ottaen huomioon toimenpiteet, joihin velkoja on ryhtynyt huoneiston osalta, tai jos on ilmeistä, että velallinen ei kykene maksamaan velkajärjestelyn alkamisen jälkeen erääntyviä vuokria tai muita vastikkeita.

Velkajärjestelyn alettua osamaksukaupasta annetussa laissa (91/1966) tarkoitettuun tavaran takaisinottoon tai tilitykseen saa antaa virka-apua vain, jos tavara ei kuulu velallisen perusturvaan eikä velallinen tarvitse sitä elinkeinotoiminnassaan tai jos velkojalle on annettu tämän lain 15 §:ssä säädetty oikeus käyttää 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksiaan. Vastaavasti vireillä oleva takaisinotto ja tilitys on keskeytettävä, kunnes maksuohjelma vahvistetaan tai toisin määrätään.

19 §

Eräiden sopimusten asema

Velkajärjestelyn alettua velallinen voi irtisanoa vuokrasopimuksen tai muun sopimuksen, jossa velallinen on vuokralaisena tai

jonka velallinen on kuluttajana tehnyt, päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta sopimuksen kestoja tai irtisanomista koskevien ehtojen estämättä. Velallinen ei irtisanomisaikaan kohdistuvan vuokran tai muun vastikkeen lisäksi ole velvollinen suorittamaan muuta korvausta sopimuksen enenaikaisen päättymisen vuoksi.

Edellä 1 momentista poiketen elinkeinotoimintaa harjoittavan velallisen vuokraaman pääasiallisesti elinkeinotoiminnassa käytettävän huoneiston vuokranantajalla on oikeus korvaukseen sopimuksen enenaikaisen päättymisen vuoksi. Korvaus käsittää omaisuuden hallinnan palauttamisesta aiheutuneet välttämättömät kustannukset sekä kohtuullisen korvauksen muusta vahingosta, jonka vuokranantaja osoittaa hänelle aiheutuvan. Korvaus on velkajärjestelyn piiriin kuuluvaa velkaa.

Vuokrausluottosopimuksen osalta noudatetaan mitä yrityksen saneerauksesta annetun lain 27 §:ssä säädetään.

Se, joka on ennen velkajärjestelyn alkamista tehdyllä sopimuksella sitoutunut suoritukseen elinkeinotoimintaa harjoittavalle velalliselle mutta jonka suoritus on velkajärjestelyn alkaessa täyttämättä, on 12 §:n estämättä oikeutettu saamaan maksun suorituksesta, jos suoritusta voidaan pitää velallisen toiminnan kannalta tavanomaisena.

20 §

Suhde konkurssiin

Jos silloin, kun hakemus velkajärjestelystä tehdään, on vireillä myös hakemus velallisen asettamisesta konkurssiin, konkurssihakemusta ei saa ratkaista ennen kuin päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehty. Samoin on meneteltävä, jos velkajärjestelyä koskevan hakemuksen tultua vireille, mutta ennen asian ratkaisemista, tehdään hakemus velallisen asettamisesta konkurssiin. Jos velkajärjestely aloitetaan, konkurssihakemus raukeaa maksuohjelman tultua vahvistetuksi. Jos hakemus velkajärjestelystä hylätään tai asian käsittely päättyy muutoin kuin maksuohjelman vahvistamiseen, konkurssihakemuksen käsittelyä on jatkettava. Muutoksenhaun vaikutuksesta konkurssiin säädetään tämän pykälän 2 momentissa ja 63 §:n 2 momentissa.

Jos velallinen on hakenut tai ilmoittaa hakevansa muutosta päätökseen, jolla hakemus velkajärjestelystä on hylätty, 1 momentissa tarkoitettua tai myöhemmin vireille tullutta velallisen konkurssiin asettamista koskevaa hakemusta käsittelevä tuomioistuin voi velallisen vaatimuksesta lykätä päätöksen antamista konkurssiin asettamisesta siihen saakka, kunnes valitus on ratkaistu muutoksenhakutuomioistuimessa tai asian käsittely muusta syystä lakkaa. Edellytyksenä on, että lykkäämiseen on erityisen painava syy ottaen huomioon erityisesti ne perusteet, joihin velallinen on valituksessaan vedonnut tai joihin hän ilmoittaa vetoavansa. Lykkäämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, tuomioistuin voi velallisen vaatimuksesta määrätä, että konkurssipesä ei saa myydä omaisuutta enempää kuin on välttämätöntä tappioiden välttämiseksi tai konkurssipesän hallinnosta ja omaisuuden hoidosta aiheutuvien kustannusten maksamiseksi ennen kuin velkajärjestelyä koskeva päätös on lainvoimainen tai asiassa toisin määrätään.

Konkurssissa olevan velallisen hakemusta velkajärjestelystä ei voida ottaa tutkittavaksi ennen kuin konkurssissa on vahvistettu pesäluettelo.

Velkajärjestelyn alettua velallinen voidaan velkojan hakemuksesta asettaa konkurssiin vain, jos konkurssihakemus perustuu velkajärjestelyn alkamisen jälkeen syntyneen velan maksun laiminlyöntiin. Tällöin konkurssiin asettamista voidaan velallisen vaatimuksesta lykätä enintään kuukaudella, jos siihen on velkajärjestelyn jatkamisen kannalta erityisen painava syy. Lykkäämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, velkajärjestely raukeaa.

20 a §

Velkajärjestelyn alkamisen jälkeen syntynyt velka

Jos velallinen asetetaan konkurssiin hakemuksesta, joka on tehty ennen maksuohjelman päättymistä, velkajärjestelyn aloittamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana syntyneet saatavat ja niille varo-

jen tilittämiseen kertyvä korko maksetaan konkurssissa velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen parhaalla etuoikeudella. Jos asian käsittely päättyy muutoin kuin maksuohjelman vahvistamiseen, edellä mainittu etuoikeus on velkajärjestelyn aloittamisen ja asian käsittelyn päättymisen välisenä aikana syntyneillä saatavilla ja niille varojen tilittämiseen kertyvällä korolla, jos hakemus konkurssiin asettamisesta on ollut vireillä velkajärjestelyn aloittamispäätöksen ja asian käsittelyn päättymisen välisenä aikana tai tehty kolmen kuukauden kuluessa asian käsittelyn päättymisestä. Maksamatta oleva velallisen maksuosuus selvittäjän palkkiosta ja korvauksesta sekä niille varojen tilittämiseen kertyvä korko maksetaan kuitenkin ensin.

21 §

Väliaikainen kielto

Päätökseen, jolla on määrätty 1 momentissa tarkoitettu väliaikainen kielto, ei saa erikseen hakea muutosta. Jos tuomioistuin on hylännyt väliaikaista kieltoa koskevan vaatimuksen, päätökseen saa hakea erikseen muutosta vain, jos kieltoa on haettu velallisen perusturvaan kuuluvan tai velallisen elinkeinotoiminnassa tarvitseman omaisuuden rahaksimuuton estämiseksi. Velallisen muutoksenhakemus on toimitettava muutoksenhakemuksen käsittelevälle tuomioistuimelle viipymättä, ja valitus on otettava tuomioistuimessa tutkittavaksi kiireellisesti. Tuomioistuimen on, milloin aiheutta on, varattava velkojille tilaisuus vastata valitukseen.

30 §

Yleissäännös maksuohjelmasta tavallisten velkojen osalta

Jos velallisen on 70 §:n nojalla suoritettava selvittäjän saatava, maksuohjelman kesto pitenee neljä kuukautta. Maksuohjelman kesto pitenee kuitenkin kuusi kuukautta, jos velalli-

sen elinkeinotoiminnan velat järjestellään 45 a §:n nojalla. Jos velallisen osuus selvittäjän saatavasta kertyy hänen maksuvarastaan maksuohjelman vahvistamisen jälkeen edellä mainittua lyhyemmässä ajassa, maksuohjelman kesto pitenee vain tämän ajan.

31 §

Tavallisten velkojen keskinäinen asema

Viimesijaisesti maksuvara ja varat on osoitettava saldopäivän ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertyneille ko-roille sekä sellaisille veloille, jotka konkurssissa ovat viimeiseksi suoritettavia. Jos saldopäivä on aikaisempi kuin kuusi kuukautta ennen velkajärjestelyn aloittamista, viimesijaisia ovat velkajärjestelyn aloittamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertyneet korot.

Jos velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka vanhentuisi ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 27 §:n tai velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 13 a §:n nojalla maksuohjelman aikana, velalle tuleva osuus maksuvarasta ja varoista on velan lopullista vanhentumista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien osoitettava muille velkojille. Maksuohjelmassa otetaan vastaavasti huomioon sellaisen velan vanhentuminen, josta velkajärjestelyvelallinen yhdessä jonkun toisen kanssa vastaa takauksen tai muun syyn perusteella.

32 §

Tavallisten velkojen vähimmäiskertymä velallisen omistaessa asuntonsa

Tavallisten velkojen vähimmäiskertymään luetaan:

2) se kertymä, jonka viisi vuotta kestävä maksuohjelma tuottaisi tavallisille velkojille, jos velallisen asumiskustannukset arvioidaan sen mukaan, että hänen ja hänen perheensä asuminen järjestetään edullisimman saatavilla olevan vaihtoehdon mukaan.

35 a §

Lisäsuoritusvelvollisuus

Velalliselle vahvistetaan maksuohjelmassa velvollisuus maksaa lisäsuorituksina velkojilleen maksuohjelman aikana saamistaan tuloista ja varoista tässä pykälässä säädetty määrä. Jäljempänä 3 momentissa tarkoitettua lisäsuoritusvelvollisuutta ei kuitenkaan vahvisteta velalliselle, jonka tulojen ei voida olettaa kasvavan maksuohjelman aikana 3 momentissa tarkoitettua määrää enempää.

Jos velallisen tulot vähennettyinä lisääntyneillä työmatkakustannuksilla ja muilla tulojen hankkimisesta velalliselle aiheutuneilla välittömällä lisämenoilla kasvavat maksuohjelmaan merkittyihin tuloihin verrattuna kalenterivuoden aikana vähintään 2 000 euroa, velallisen on käytettävä velkojensa suoritukseksi puolet 2 000 euroa ylittävästä osasta. Näin laskettua määrää ei kuitenkaan tarvitse käyttää velkojen suoritukseksi siltä osin kuin velallinen on tarvinnut sitä muihin välttämättömiin menoihinsa.

Kertaluonteiseen suoritukseen perustuva maksuvelvollisuus on täytettävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen sai varat haltuunsa. Muilta osin lisäsuoritusvelvollisuus on täytettävä seuraavan kalenterivuoden aikana. Maksuohjelman päättymisvuodelta lisäsuoritukset on kuitenkin maksettava samaan aikaan kuin viimeisen kokonaisen kalenterivuoden lisäsuoritukset tai ohjelman päättymistä seuraavien kuuden kuukauden aikana riippuen siitä, kumman määräajan perusteella lisäsuoritukset tulevat myöhemmin maksettaviksi. Maksuajankohdasta voidaan määrätä toisin, jos se on tarkoituksenmukaista lisäsuoritusten vähäisyyden tai muun erityisen syyn vuoksi.

38 a §

Maksuohjelman vahvistaminen yksinkertaistetussa menettelyssä

Jollei 3 momentissa tarkoitettua estettä ole, maksuohjelmaehdotus voidaan 38 §:n 1 mo-

menttia sekä 55—57 §:n säännöksiä noudattamatta vahvistaa maksuohjelmaksi, jos:

1) velkajärjestelyyn on 9, 9 a, 10, 10 a ja 11 §:n mukaan edellytykset; ja

2) kaikki sellaiset tunnetut velkojat, joiden saatavat ovat velkojien saatavien kokonaismäärästä yhteensä vähintään 80 prosenttia, ja jokainen velkoja, jonka saatavan määrä on vähintään 5 prosenttia velkojien saatavien kokonaismäärästä, on antanut hyväksyntänsä maksuohjelmaehdotukselle tai ei ole esittänyt sitä koskevaa väitettä.

Tuomioistuimelle on ohjelmaehdotuksen yhteydessä toimitettava selvitys siitä, miten ja milloin niille velkojille, jotka eivät ole hyväksyneet ehdotusta, on annettu tieto ehdotuksesta ja varattu tilaisuus lausua siitä sekä ehdotusta vastustaneiden velkojien kirjalliset lausumat. Tuomioistuimelle on toimitettava myös velallisen lausuma kirjallisena.

Ehdotusta maksuohjelmaksi ei voida vahvistaa, ellei ehdotus ole sitä vastustaneen velkojan osalta 25, 26, 29, 31 ja 46 a §:n mukainen, tai jos se muutoin poikkeaa siitä, mitä velkojien yhdenvertaisesta kohtelusta tässä laissa säädetään. Lisäksi tuomioistuimen on aina tutkittava yksityisvelkojan 31 a §:n mukainen vaatimus.

41 §

Maksuohjelman noudattaminen

Velallisella, jonka maksukyky on heikentynyt, on 1 momentin estämättä oikeus lykätä kullekin velkojalle tulevan maksun suorittamista maksuohjelman keston aikana yhteismäärältään enintään kolmen kuukauden maksuvelvollisuutta vastaavan, tai jos maksuohjelman kesto tavallisten velkojen osalta on kolmea vuotta pidempi, enintään viiden kuukauden maksuvelvollisuutta vastaavan määrän osalta ilmoittamalla velkojalle lykkäyksestä. Velallisen lykkäämä maksu erääntyy maksuohjelman päättyessä.

45 §

Yksityistalouden velkojen järjestelyä koskevat lisäedellytykset

Yksityisenä elinkeinon- tai ammatinharjoittajana toimivan velallisen yksityistalou-

den velat voidaan järjestellä tämän lain mukaan vain, jos hänellä on maksuvaraa tavallisten velkojen maksamiseen eikä 46 §:n 2 momentista aiheudu estettä toiminnan jatkamiselle ja:

1) velallisella ei ole kyseisestä elinkeinotoiminnasta aiheutuneita velkoja tai niitä on vähän;

2) kyseiseen elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja on enemmän kuin vähän mutta niitä ei ole erääntyneinä maksamatta ja velallinen kykenee maksamaan elinkeinotoimintaan liittyvät velat toiminnasta saatavilla tuloilla sitä mukaa kuin ne erääntyvät; tai

3) velallisen elinkeinotoimintaan liittyvät velat järjestellään tämän lain mukaisesti.

Jos velallinen harjoittaa elinkeinotoimintaa avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalaisena yhtiömiehenä, hänen yksityistalouden velkansa voidaan järjestellä tämän lain mukaan vain, jos:

1) yhtiö on maksukykyinen eikä sitä uhkaa maksukyvyttömyys; tai

2) yhtiön osalta on vireillä yrityksen saaneeruksesta annetussa laissa tarkoitettu menettely.

Velallisen aiemmin harjoittamaan elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja pidetään yksityistalouden velkoina, jos kyseinen elinkeinotoiminta on lopetettu ja velallisen velkavastuut on selvitetty.

45 a §

Elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä koskevat lisäedellytykset

Yksityisenä elinkeinon- tai ammatinharjoittajana toimivan velallisen elinkeinotoimintaan liittyvät velat voidaan järjestellä tämän lain mukaan vain, jos:

1) velallisen yksityistalouden velat järjestellään tämän lain mukaisesti;

2) velallisen elinkeinotoiminta on melko pienimuotoista eikä sen tervehdyttäminen edellytä yritystoimintaa koskevia järjestelyjä;

3) velallinen kykenee maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyvät elinkeinotoimintaan liittyvät velkansa toiminnasta saatavilla tuloilla sitä mukaa kuin ne erääntyvät; ja

4) toiminnan jatkaminen ei aiheuta 46 §:n

1 momentissa tarkoitettua luoton ottoa laajempaa velkaantumista.

Elinkeinotoimintaa avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalaisena yhtiömiehenä harjoittavan velallisen elinkeinotoimintaan liittyvät velat voidaan järjestellä tämän lain mukaan vain, jos:

1) yhtiön osalta on vireillä yrityksen saaneeruksesta annetussa laissa tarkoitettu menettely; ja

2) kysymys on yhtiömiehen velasta, eivätkä 1 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä tehdyt toimenpiteet ulota vaikutuksiaan yhtiömieheen.

Tämän lain mukaan ei voida järjestellä yhtiön velkaa.

45 b §

Elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä koskeva erityinen este

Elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja ei voida järjestellä tämän lain mukaisesti, jos on perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena on velkojen perintätoimien estäminen tai muu velkojan oikeuden loukkaaminen.

46 §

Luoton ottaminen elinkeinotoiminnassa ja varallisuuden säilyttäminen

Edellä 45 §:ssä ja 45 a §:ssä tarkoitettussa tapauksessa velallinen voi 7 §:n 1 momentissa säädetyn kiellon estämättä ottaa kyseisen elinkeinotoiminnan kannalta tarpeellista luottoa, jos se ei ole määrältään tai ehdoiltaan epätavallista. Velallinen voi kuitenkin ottaa määrältään tavallista suuremman luoton, jos luoton ottaminen on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon toiminnasta maksuohjelman aikana velalliselle odotettavissa oleva kertyvä tulo.

46 a §

Maksuohjelman vahvistamisen este

Edellä 45 a §:ssä tarkoitettussa tapauksessa maksuohjelmaa ei voida vahvistaa, jos vel-

koja saattaa todennäköiseksi, että hänelle maksuohjelman mukaan tuleva kertymä on arvoltaan pienempi kuin mitä hän saisi velallisen konkurssissa ilman velallisen omistusasunnon huomioon ottamista ja 20 a §:n soveltamista.

49 §

Käsittelyjärjestys ja toimivaltaisuus

Velkajärjestelystä päättää se tuomioistuin, joka on velallisen yleinen oikeuspaikka tai, jos velalliset hakevat velkajärjestelyä yhdessä, se tuomioistuin, joka on heistä jonkun yleinen oikeuspaikka. Edellä 45 §:n 2 momentin 2 kohdassa, 45 a §:n 2 momentissa ja 48 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa velkajärjestelystä voi päättää se tuomioistuin, jossa saneerausmenettely on vireillä.

49 a §

Toimivaltainen tuomioistuin konkurssiin asettamista koskevassa asiassa

Jos velallista koskeva konkurssihakemus on vireillä, kun velkajärjestelyä koskeva hakemus tulee vireille tai jos konkurssihakemus tulee vireille ennen kuin päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehty, konkurssihakemus käsitellään siinä käräjäoikeudessa, jossa velkajärjestelyhakemus on vireillä tai joka on käsitellyt velkajärjestelyn aloittamista koskevan asian. Sen käräjäoikeuden, jonne konkurssihakemus on tehty, on siirrettävä konkurssihakemus velkajärjestelyhakemusta käsittelevän tai sitä käsitelleen käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Velkajärjestelyn aloittamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana tehtävä hakemus velallisen asettamisesta konkurssiin käsitellään siinä käräjäoikeudessa, joka on päättänyt velkajärjestelyn aloittamisesta.

Jos velallinen asetetaan konkurssiin, 1 tai 2 momentissa tarkoitettu käräjäoikeus voi siirtää asian siihen käräjäoikeuteen, joka muutoin on toimivaltainen käsittelemään velallisen konkurssia, jos se on tarkoituksenmukaista. Käräjäoikeuden on samalla määrättävä pesähoitaja.

52 §

Velkojien kuuleminen hakemuksesta

Tuomioistuin voi hylätä hakemuksen velkojia kuulematta, jos on ilmeistä, että hakemuksen tarkoituksena on velallisen konkurssiin asettamisen viivästyttäminen.

52 a §

Velkojien kuuleminen hakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta

Jos hakemukseen on liitetty ehdotus maksuohjelmaksi eikä 2 momentista muuta johdu, tuomioistuimen on:

1) annettava hakemus ja maksuohjelmaehdotus tiedoksi velkojille;

2) asetettava määräpäivä, johon mennessä velkojien on toimitettava tuomioistuimelle kirjallinen lausuma velallisen hakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta sekä mahdolliset väitteet ehdotukseen sisältyvistä veloista uhalla, että lausumat ja väitteet muuten voidaan jättää huomioon ottamatta; ja

3) annettava yksityisvelkojalle selvitys 31 a §:ssä tarkoitettua mahdollisuudesta vaatia maksuohjelman keston jatkamista.

Jos 38 a §:n 1 momentissa tarkoitettu hyväksynnät maksuohjelmaehdotukselle on annettu kirjallisesti ja velallinen on kuullut kaikkia velkojia, päätös velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta voidaan tehdä velkojia enempää kuulematta.

Mitä tässä pykälässä säädetään velkojasta, koskee myös velallisen velan takaajaa, vakuuden asettajaa ja kanssavelallista.

54 §

Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta

Jollei 5 momentista muuta johdu, tuomioistuimen tulee päättäessään velkajärjestelyn aloittamisesta:

Tuomioistuimen on, jollei 66 §:stä muuta johdu eikä asiassa ole sovellettu 52 a §:ää, viivymättä lähetettävä velkojille sekä takaa-

jille, vakuuden asettajille ja kanssavelallisille jäljennös päätöksestä, hakemuksesta ja velallisen ehdotuksesta maksuohjelmaksi sekä selvitys 31 a §:ssä tarkoitetusta mahdollisuudesta vaatia maksuohjelman keston jatkamista.

Jos hakemukseen on liitetty ehdotus maksuohjelmaksi ja päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehty enintään kuusi kuukautta maksuohjelmaehdotuksessa käytetyn saldo päivän jälkeen, tuomioistuimien asettaa 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun määräpäivän vain, jos se on tarpeellista maksuohjelmaehdotuksen tarkistamiseksi.

62 a §

Ilmoitukset ja tiedoksiantotapa

Maksuohjelmaa koskevan päätöksen antamispäivä on ilmoitettava velalliselle, kaikille velkojille, velallisen kotipaikan ulosottoviranomaiselle ja selvittäjälle, jos sellainen on määrätty. Ilmoituksessa on mainittava, onko maksuohjelmaehdotusta muutettu sen jälkeen, kun ehdotus on toimitettu asiaan osallisille. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä velkojalle, jonka saatava velalliselta on vähäinen ja joka ei ole toiminut lausumaa maksuohjelmaehdotuksesta. Maksuohjelman muuttamista koskevan päätöksen antamispäivä on ilmoitettava velalliselle ja niille velkojille, joille asiassa on varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Maksuohjelman raukeamisesta on ilmoitettava velalliselle, velallisen kotipaikan ulosottoviranomaiselle sekä velkojille. Muutoksenhakutuomioistuimien voi antaa ilmoittamisen kärkeäoikeuden tehtäväksi.

Tässä laissa tarkoitetut ilmoitukset ja tiedoksiannot voidaan toimittaa sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse tavallisella kirjeellä, jollei tiedoksiantoa ole tarpeen toimittaa vastaanottotodistusta tai saantitodistusta vastaan taikka muuta riita-asioita varten säädettyä tiedoksiantotapaa käyttäen. Velkojan prosessiosoitteena voidaan käyttää sähköpostiosoitetta tai muuta sähköisen tiedonsiirron osoitetta taikka postiosoitetta, jonka velkoja on 11 b §:ssä tarkoitetussa velkaselvityksessä ilmoittanut velalliselle. Ilmoitus velkajärjestelyn aloittamisesta voidaan tehdä ulosottoviranomaiselle myös puhelimitse.

63 §

Muutoksenhaku

— — — — —
 Jos päätökseen, jolla velkajärjestelyä koskeva hakemus on hylätty, on haettu muutosta ja velallinen on asetettu konkurssiin ennen asian ratkaisemista muutoksenhakutuomioistuimessa, konkurssi raukeaa, jos velkajärjestely aloitetaan. Jos velkajärjestely aloitetaan muutoksenhakutuomioistuimen päätöksellä ja tällöin on vireillä hakemus velallisen asettamisesta konkurssiin, hakemus raukeaa maksuohjelman tultua vahvistetuksi.

64 §

Selvittäjän määrääminen

Velkajärjestelyssä voidaan määrätä selvittäjä, jos se on velallisen taloudellisen aseman selvittämiseksi, omaisuuden rahaksimuuton vuoksi tai muuten velkajärjestelyn toteuttamiseksi tarpeen. Jos velallisen hakemukseen on liitetty ehdotus maksuohjelmaksi, selvittäjä voidaan määrätä vain, jos se on asian riitaisuuden tai epäselvyyden vuoksi tarpeen. Selvittäjä voidaan määrätä myös takaus- ja vakuusvastuun järjestelyssä. Lisäsuoritusten vahvistamista koskevassa asiassa selvittäjä voidaan määrätä, jos se on asian riitaisuuden tai epäselvyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä tarpeen.

66 §

Selvittäjän tehtävät

— — — — —
 Jos selvittäjän tietoon tulee seikka, joka saattaa aiheuttaa velallisen hakemuksen hylkäämisen, selvittäjän on saatettava asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Jos selvittäjän tietoon tulee 60 §:ssä tarkoitettu takaisinsaannin peruste, hänen on ilmoitettava siitä velkojille.

70 §

Selvittäjän palkkio ja kustannusten korvaaminen

Selvittäjällä on oikeus saada tehtävästään kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista tehtävän kannalta tarpeellisista kustannuksista. Jos selvittäjänä on toiminut julkinen oikeusavustaja, palkkio ja korvaus suoritetaan valtion oikeusaputoimistolle.

Velallisen on maksettava selvittäjän saataavasta määrä, joka vastaa velallisen maksuvaraa enintään maksuohjelman vahvistamisen tai muuttamisen jälkeen seuraavien neljän kuukauden ajalta. Tämä maksuvelvollisuus on myös silloin, kun selvittäjä on määrätty lisäsuoritusten vahvistamista varten, jollei velallinen osoita, että hänen maksuvaransa on selvästi heikentynyt maksuohjelman vahvistamisen tai muuttamisen yhteydessä laskestusta maksuvarasta. Tällöin velallisen on maksettava selvittäjän saatavasta määrä, joka vastaa velallisen maksuvaraa lisäsuorituksen vahvistamisen jälkeen seuraavien neljän kuukauden ajalta. Jos velalliseen sovelletaan 45 a §:ää, hänen on kuitenkin maksettava selvittäjän saatavasta määrä, joka vastaa velallisen maksuvaraa enintään maksuohjelman vahvistamisen tai muuttamisen jälkeen seuraavien kuuden kuukauden ajalta. Velallisen maksuosuus voidaan ottaa myös velalliselle velkajärjestelyn alkamisen jälkeen kertyneistä varoista.

Velallisen maksuosuuden ylittävä määrä selvittäjän saatavasta määrätään maksettavaksi valtion varoista. Jos hakemus hylätään, saatava määrätään kokonaisuudessaan maksettavaksi valtion varoista. Velallisen on tällöin korvattava valtiolle sen varoista maksettu saatava, jos hakemuksen hylkääminen on perustunut siihen, että velallinen on laiminlyönyt menettelyyn liittyviä velvollisuuksiaan. Lisäsuoritusten vahvistamista koskevassa asiassa voidaan hakemuksen tehnyt velkoja määrätä korvaamaan valtiolle sen varoista maksettu saatava, jos hakemus on ollut ilmeisen perusteeton.

Jos selvittäjä on määrätty huolehtimaan maksuohjelmassa vahvistetusta rahaksimuu-
tosta, palkkio ja kustannukset tästä tehtävästä otetaan kuitenkin omaisuuden myyntihinnasta.

Jos velallinen asetetaan konkurssiin, 2 momentissa tarkoitettu, maksamatta oleva palkkio ja korvaus sekä niille varojen tilittämiseen kertyvä korko maksetaan konkurssissa velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen parhaalla etuoikeudella ja ennen tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettuja saatavia.

Tarkempia säännöksiä selvittäjän palkkiosta ja kustannusten korvauksesta annetaan oikeusministeriön asetuksella.

Palkkion ja korvauksen maksatukseen sovelletaan, mitä tuomioistuimessa kuullulle todistajalle valtion varoista maksettavista korvauksista säädetään.

87 a §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Silloin kun asiassa sovelletaan 45 a §:ää, tuomioistuimen on viipymättä ilmoitettava Patenti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin merkitsemistä varten 21 §:ssä tarkoitettua väliaikaisen kiellon määräämisestä ja velkajärjestelyn aloittamisesta sekä maksuohjelman vahvistamisesta ja asian käsittelyn päättymisestä muun syyn vuoksi. Ilmoituksesta annetaan tarkempia säännöksiä oikeusministeriön asetuksella.

87 b §

Merkintä kaupparekisteriin elinkeinotoiminnan velkojen järjestelystä

Jos elinkeinon- tai ammatinharjoittaja on merkitty kaupparekisteriin, Patenti- ja rekisterihallituksen on 87 a §:ssä tarkoitettun ilmoituksen perusteella tehtävä viipymättä kaupparekisteriin merkintä väliaikaisen kiellon määräämisestä ja velkajärjestelyn aloittamisesta sekä maksuohjelman vahvistamisesta ja asian käsittelyn päättymisestä muun syyn vuoksi. Merkinnästä tulee ilmetä päätöksen tehnyt tuomioistuin sekä ajankohta, jolloin päätös tehtiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2015.

Tämän lain 9 a §:n 1 momenttia, 10 §:n 2, 3, 7, 8 ja 11 kohtaa sekä 10 a §:ää sovelletaan, jos velkajärjestelyhakemus tai muu velkajärjestelyä koskeva asia on vireillä käräjäoikeudessa tämän lain voimaan tullessa eikä päätöksen antamispäivää ole ilmoitettu, tai jos asia tulee vireille lain tultua voimaan. Muutoksenhakutuomioistuimessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos asia on ennen tämän lain voimaantuloa ratkaistu alemmassa tuomioistuimessa ja sellaisessa asiassa myös käräjäoikeudessa, jos asia on muutoksenhakutuomioistuimesta palautettu käräjäoikeuteen.

Tämän lain 20 a §:ää ja 70 §:n 5 momenttia sovelletaan, jos velkajärjestely on aloitettu tämän lain tultua voimaan.

Tämän lain 31 §:n 3 momenttia, 32 §:n 2 momentin 2 kohtaa, 49 a §:ää, 52 §:n 3 momenttia, 52 a §:ää, 54 §:n 2 momentin johdantokappaletta sekä 4 ja 5 momenttia, 62 a §:n 2 momenttia ja 64 §:n 1 momenttia sovelletaan, jos velkajärjestelyä koskeva asia tulee vireille käräjäoikeudessa tämän lain tultua voimaan.

Jos velalliselle on vahvistettu lisäsuoritusvelvollisuus tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla, lisäsuoritusvelvollisuuteen sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2015 tämän lain 35 a §:n 3 ja 5 momenttia.

Tämän lain 41 §:n 2 momenttia sovelletaan, vaikka maksuohjelma on vahvistettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2014

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*